27

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,

# MEDICAMENTA LAPIDOSA

ἘΝ ΣΚΙΑΓΡΑΦΊΑ SISTENS,

DEO TER OPTIMO SECUNDANTE,

*AUCTORITATE ET CONSENSU GRATIOSÆ FACULTATIS MEDICÆ*

IN PERANTIQUA ELECTORALI HIERANA,

SUB PRÆSIDIO

**DN. HIERONYMI Ludolff,**

PHILOSOPHIÆ ET MEDICINÆ DOCTORIS,

FACULTATIS MEDICÆ AC PHILOSOPHICÆ ASSESSORIS ORDINARII, NEC NON CHYMIÆ ET MATHEMATUM PROFESSORIS PUBLICI,

*DOMINI PATRONI, HOSPITIS ET FAUTORIS HONORATISSIMI,*

## PRO LICENTIA

SUMMUM IN ARTE SALUTARI GRADUM CUM ANNEXIS PRIVILEGIIS ET IMMUNITATIBUS MORE RITUQUE CONSUETO CONSEQUENDI

PUBLICÆ ERUDITORUM DISQUISITIONI SUBJECTA

A

**CHRISTOPHORO THOMA,**

*GÖRLICENSI,*

AUTORE ET RESPONDENTE

*DIE XI. FEBRUAR. ANNI MDCCXXI.*

IN AUDITORIO MAJORI COLLEGII MAJORIS HORIS CONSUETIS.

*ERFORDIÆ,*

Typis JOH. HENRICI GROSCHII, Academiæ Typographi.

# DEO,
# PROXVMO
ET
# AMICIS.

*L. B. S.*

# CAPUT I.

## De Natura & Differentia Medicamentorum Lapidoſorum.

§. I.

ANteqnam ad ipſam tractationem me accingam, paucis innuere volui, vocabulum *Lapidoſum*, heic loci à me *non in ſenſu ſtricto*, pro ſolis concretis Regni Mineralis, quæ proprie nomine Lapidoſorum veniunt; ſed *in ſenſu paulo laxiori*, ita, ut, præter ea, concreta quoque Regni tam Vegetabilis, quam Animalis duriora ſub ſe comprehendat, aſſumi.

§. II.

Quibus præmisſis, rem ipſam aggreſſurus Definitionem horum Medicamentorum præmitto. *Sunt autem Medicamenta Lapidoſa, ea medicamenta, quæ ex triplicis Regni partibus principii pasſivi conſtitutivis durioribus, magis inſipidis & inodoratis præparantur, & ægrotis plerumque in forma pulveris ideo exhibentur, ut in corpus aſſumta, liquoreque gaſtrico ſubacta ⊖ia ſ. acrimoniam a-*

*cidam inibi latitantem, in ſe recipiant, quibus alteratis & temperatis, chylus in tantùm dulcior evadit, in ſanitatis emolumentum.*

§. III.

Dum dico Lapidoſa eſſe Medicamenta *Principii Pasſivi*, ſtatim excluduntur Medicamenta *Principii Activi*. In eo autem, quod ex Principii Pasſivi partibus conſtitutivis *durioribus* conſtent, differunt quoque à Medicamentis ratione Principii Pasſivi magis aquoſis & 🜄eis: cum priora fluida, poſteriora vero quidem ſolida, ſed facile friabilia & 🜄a ſolubilia; Lapidoſa vero magis exſiccata & compacta, & non niſi △e fortiori fuſibilia ſint. Medicamenta denique ratione Principii Pasſivi magis ⊖ina & 🜍rea, differentiam à Lapidoſis in ſe inſipidis & inodoratis, ſapore & odore ſuo ſatis produnt.

§. IV.

Hæc cujusvis Regni Medicamenta Lapidoſa non incongrue dividuntur in nativa (h. e. quæ naturà talia exiſtunt,) & præparata ſ. quæ arte talia eliciuntur, & ad uſum medicum apta redduntur.

§. V.

Non ſupervacaneum fore ſpero, ſi nunc quoque ex quovis Regno Medicamenta ejusmodi Lapidoſa tam ſimplicia quam præparata, quantum quidem ſpatii anguſtia permittet, in medium proferam.

§. VI.

Sic partes concretorum Regni Vegetabilis reliquis duriores Medicamenta ſic dicta Lapidoſa nobis concedunt, mitiora quidem, aſt in abſorbendo & præcipitando eundem cum Lapidoſis proprie ſic dictis effectum, imo nonnunquam, præſertim in ſubjectis tenerioribus aptiorem præſtantia. Quales partes duriores ſunt: Radices & cortices ſolidiores arborum quarundam, ut: cortex quercus; fraxin. granat. ſamb. &c. Cortex item exterior nucleorum, perſicorum ſcilicet, ceraſorum aliorumque; Ligna quædam duriora v. g. laudatisſimum illud empiricorum quorundam antifebrile, quod

quod conſiſtit in ſubtilisſime pulveriſato ligno tiliæ lapidoſæ &c. Et tali modo omnia Lapidoſa hujus Regni, nimirum ſimplicisſima pulveriſatione ad uſum Medicum apta reddi poſſunt. Aliæ enim magis artificioſe adhibitæ præparationis ſpecies vim eorum lapidoſam potius deſtruunt.

§. VII.

Ex Regno Animali, omnes animalium partes duriores, oſſeæ ſcilicet, hujus claſſis Medicamenta ſuppeditant, levisſima ſaltem adhibita præparatione, nimirnm ſimplicisſima pulveriſatione per raſuram & trituram factâ. Talia ſunt: raſura C. C. raſ. C. Rhinoc. ungulæ alcis, unicornu veri, eboris, dentis apri, dentis hippopotami &c. in pulverem redacta: item lapides percarum, cancrorum, oſſa ſepiæ, mater perlarum, unicorn. foſſile cum reliquis conchis & teſtaceis ſimpliciter ſaltem contuſa; quæ omnia cum lapidoſis mineralibus parem præſtant effectum. Magis artificioſe præparata Medicamenta hujus Regni concedunt omnia Uſta, v. g. C. C. uſtum &c.

§. VIII.

Longe plura vero fortioraque medicamenta lapidoſa proprie ſic dicta Regnum exhibet minerale, quæ quidem convenientius ex ipſis concretis lapidoſis, quam reliquis mineralibus petuntur, & id quidem ſimplicisſimo præparationis modo, ſola nimirum tritura & lotione cum 🜄 Fontana; aliæ enim magis artificioſæ & violentiores præparationis ſpecies naturam lapidoſorum horum concretorum deſtruunt, & non raro pro conditione liquoris ſubſtantiæ huic lapidoſæ affuſi, in 🜔nam mutant. Ex tanta multitudine autem horum medicamentorum lapidoſorum præparatorum pauciora ſufficere poſſunt, omiſſis plane lapidoſis mineralibus magis pretioſis, tribus quatuorve præparatis lapidibus minus quidem pretioſis, idem tamen valentibus ſaltem aſſervatis. Qualia ſunt: v. g. Alabaſtr. ppt. Cryſtall. Montan. ppt. Lapis ſciſſil. ppt. Corallia rubra & alba aliaque præparata. Reperiuntur quidem adhuc alii non adeo inutiles lapides, magis tamen ad uſum

externum quam internum conducentes v. g. ſilices ppt. pumices, lapis calaminaris &c. Limatura ♂tis, item hæmatites &c. ad lapidoſa magis mixta hujus regni pertinent. Circa quæ hoc ſpecialter notandum, quod lapides nativi ſæpe unum alterumve Minerale vel ſimplex vel magis compoſitum admixtum habeant, cujus mixturæ vires modo ſupra dicto exinde præparata retinent firmiter, quod in lapide hæmatite obſervatur, qui revera Mineræ ♂tis particeps eſt, ideo non raro à Medicis, quando ♂em in ſubſtantia porrigere non audent, ad ſic dictum acidum primarum viarum deſtruendum, loco limaturæ ♂tis ordinarie recipitur hic lapis hæmatites pptus.

Deprehenduntur quidem in catalogis officinalibus, ſub claſſe medicamentorum lapidoſorum adhuc alia, quæ vero ratione ſubſtantiæ potius ad claſſem medicamentorum vel ſulphureorum vel ſalinorum pertinent, v. g. ſuccinum ppt. & lapis ſalutis ſeu medicamentoſus Crollii &c. Quæ de natura & differentia medicamentorum ratione principii paſſivi magis lapidoſorum dicta ſufficiant.

## Caput II.

### De
### Modo Lapidoſorum Medicamentorum operandi.

§. I.

Poſtquam Capite præcedenti de Natura aliisque circumcumſtantiis medicamentorum lapidoſorum pauca quædam ediſſerui, ulterius me nunc progreſſurum inſtituti ratio jubet, ut de modo quoque horum lapidoſorum operandi explicando, ſollicitus ſim.

§. II.

Sunt autem lapidoſa hæc ex genere medicamentorum humo-

humores in corpore noſtro vitioſos alterantium. Cum vero humores non uno eodemque modo vitiati deprebendantur; ſed propter diverſas eorum partes conſtitutivas; alio tempore nimis viſcidi, alio nimis fluxiles, alio nimis acres & rurſus alio tempore magis mixte vitioſi conſtituti ſint: patet exinde ſimul medicamentorum alterantium diverſitas, dum nunc diluentia, nunc incraſſantia, nunc temperantia, nunc his aliisve mixta, pro ſcopo alterandi adhiberi neceſſe ſit; è quibus diverſis medicamentis alterantibus lapidoſa, de quibus hoc loco ſermo eſt, virtutem, humores acres temperandi, eosdemque poſtmodum ad eo meliorem & ſine noxâ convenientibus remediis inſtituendam evacuationem præparandi ſibi vindicant.

§. III.

His præmiſſis, nunc quoque modum horum Lapidoſorum in alteranda & temperanda, imo nonnunquam plane deſtruenda humorum acrimonia acida operandi generatim quidem explicare tentabo. Equidem Lapidoſa, poſtquam in corpus aſſumta ſunt, mere ſaltim paſſive ſe habent; Salia vero ſeu Acrimonia acida in primis viis latitantia eadem mediante liquore gaſtrico aggrediuntur, illisque miſcentur, quo facto, ſpicula ſalina in poris medicamenti lapidoſi quaſi occultantur, & vis eorum corroſiva in ſalſam mutatur & in tantum temperatur; chylus autem hoc modo juſtam conſiſtentiam conſecutus nunc melius quoque nutritionem partium corporis abſolvit. Si vero ſalia ex primis viis ad ſanguinem, & cum ipſo ad partes ſolidas transgrediuntur, aut ſalia acida, partibus ipſis ſolidis inhabitantia, propter defectum partium duriorum chyli & ſanguinis non ſaturantur, ſed ſui juris facta in illis varias læſiones introducunt, tunc Lapidoſa ſalia hæcce in partibus furientia non immediate, (cum non credibile ſit, quod in ſubſtantia ſeu corporaliter chylo & ſanguini permiſceantur, aut cum illo ad partes ſolidas ſæpe remotiſſimas abeant,) ſed mediate; (mediante ſcilicet chylo & ſanguine arterioſo modo antecedenter deſcripto alterato & temperato) quaſi abſorbent & præcipitant.

§. IV.

§. IV.

His, quæ jam in genere de modo operandi Lapidoſorum dixi, pauca quædam adhuc adjungam, quæ modos quosdam operationum Medicamentorum Lapidoſorum ſpeciales explicare valent. Notum eſt, Lapidoſa non raro a Medicis Practicis pro ſcopo ſudorem movendi adhiberi. Aſt, qui naturam horum Medicamentorum cognitam ſatis perſpectamque habet, inficias ire non poterit, hiſce lapidoſis qua talibus nullatenus vim ſudoriferam ineſſe, hinc etiam ex experientia conſtat, quod ea neque ſemper neque in omnibus ſubjectis hunc effectum præſtent: quoniam vero ex eodem fundamento contrarium objici poteſt, quod nimirum interdum hæcce lapidoſa ſudorem moveant, oſtendere hoc loco neceſſe eſt, ubi & quomodo dicta Lapidoſa hunc effectum præſtent? nimirum in iis ſaltem ſubjectis in quibus ſalia acida in primis viis hærent, hic effectus conſpicuus eſt, cujus effectus modus operandi talis eſt: Lapidoſa in corpus noſtrum aſſumta & ſalibus acidis in primis viis abundantibus permiſta & unita, ſalia hæcce acida ſeu fortiora in ſalſa ſeu mitiora immutant, qua durante actione, calor in ventriculo augetur, ſanguis velociori motu circulatur, quo ipſo pori cutis magis patentiores facti, loco inſenſibilis tranſpirationis, ſudorem copioſius profluere patiuntur. His ita ſeſe habentibus, nemo non videt, lapidoſa non immediate ſed mediate (mediantibus ſcilicet ſalibus acidis in ventriculo præſentibus, & per acceſſum Lapidoſorum in ſalſa mutatis, qualis naturæ alias ſudorifera proprie ſic dicta eſſe conſtat,) ſudorem movere.

§. V.

Eodem fere modo Lapidoſa nonnunquam vomitum, frequentius vero feces alvinas movere, experientia teſtis eſt. Videlicet quando eadem ſalia acida excesſiva quantitate & gradu in primis viis abundant, propter ſimplicem autem eorum naturam absque vehiculo à natura ipſa expelli non poſſunt, tunc opus eſt, ut, per exhibitionem Medicamenti Lapidoſi

pidoſi natura eorum ſimplex immutetur, quo facto, acida cum lapidoſis magis minusve mixta fortiorem quoque mitioremve hinc gradum ſalſedinis induunt, & ſic papillas nerveas tunicæ vel ſtomachi vel inteſtinorum tamdiu ſtimulant irritantque, donec a natura interdum per os, in vomitu, frequentius vero per anum, in dejectione fecum alvinarum, è corpore non ſine magna ejusdem commotione doloreque eliminentur.

§. VI.

Deprehenduntur in Practicorum libris Lapidoſa quoque ſub claſſe diureticorum. Aſt quod in antecedentibus dixi, etiam hoc loco repeto, quod ſcilicet hoc iterum non niſi in ſubjectis acrimonia acida in primis viis repletis modoque ibidem expoſito, fieri posſit. Lapidoſa enim in ſe ſunt inſipida, adeoque ad hunc effectum immediate producendum inepta: fiunt autem ſalſa per admixtum acidum illud in primis viis, & tunc demum præſtant id, quod alias diuretica ſalſa ſeu proprie ſic dicta, nimirum vere quodammodo maſſam ſanguineam commovent, absque tamen ſudore, ſpecialiter autem ſtimulant vellicantque renes & veſicam ad excretionem lotii.

§. VII.

Iisdem in ſubjectis eodemque plane modo Lapidoſa cum acidis mixta, ſtimulando nimirum fibras renum vel veſicæ calculum nondum tamen concretum pellere, probabile eſt.

§. VIII.

Eadem Lapidoſa, acidum iu primis viis imbibendo, calorem in tantum augendo, & ſanguinem paululum agitando, flatus quoque pellentia evadere obſervatum eſt.

§. IX.

Conſpiciuntur Lapidoſa quoque ſub numero Medicamentorum lac augentium, quando nimirum hic defectus lactis ab acido in primis viis enormiter abundante dependet, unde chyli, ſanguinis & lactis productio impeditur, quoniam

conſiſtentia ejusdem juſto fluidior & aquoſior evadit, ita, ut loco lactis ſerum ſaltem effluere obſervetur. Si vero per Medicamenta Lapidoſa acidum hoc in primis viis ſupprimitur, imbibitur, & temperatur, ſtatim apparet, quomodo ſanguis & chylus juſtam ſuam conſiſtentiam acquirat, & exinde lactis productio ſequatur.

§. X.

Reliqua quæ hic loci adhuc explicanda occurrere poſſent, partim ex antecedentibus facile intelligi poterunt, partim etiam in ſubſequenti Capite III. pluribus innoteſcent.

# CAPUT III.

## De
## Uſu Medicamentorum Lapidoſorum.

§. I.

POſt explicationem naturæ & modi operandi Lapidoſorum. Capite I. & II. factam, ordinis ratio nunc poſtulat, ut Capite præſenti ultimo, uſum quoque eorundem, ſive in quibus Morbis, quibusve ſubjectis tuto & cum fructu ea exhiberi posſint, breviter monſtrem.

§. II.

Omnes autem illi, quorum ſangvis acrimonia 🜊da ſ. ⊖ibus 🜊dis & ſuo modo etiam adſtringentibus ſcatet ſ. vitioſe abundat, ſubjectum ſunt, quibus Medicamenta Lapidoſa ſummo cum emolumento exhiberi poſſunt tam præſervatorie, quamdiu nimirum hæc acrimonia acida in humoribus ſaltem latet; quam curatorie quando demum ejusmodi humorum diſpoſitio vitioſa, datâ levisſima ſaltem cauſa occaſionali, in partibus ſolidis varios morbos ſymptomatibus ſuis ſtipatos introduxit, quo ipſo functiones quoque variis modis læduntur.

§. III.

§. III.

Nunc quoque morbos quosdam, qui ex hac vitiata humorum conſtitutione, tanquam cauſâ vel proxima vel antecedente provenire ſolent, & in quibus curandis Lapidoſa uſum ſane potisſimum præbent ſecundum functiones diverſas his aliisve affectibus læſas, obiter ſaltem enumerare licebit.

§. IV.

Functiones itaque ſoli homini propriæ ſive quæ immediate uſum rationis concernunt, quorſum pertinent ſenſus interni, ut & loquela & riſus, quatenus ideas ſeu conceptus mentis exprimunt. Læduntur ab acrimonia acida in humoribus abſcondita, dum vel ſolitarie vel cum pituita mixta in ſpiritibus vel motum acceleratum vel confuſum i. e. ex accelerato & retardato mixtum introducit, unde poſtmodum deliria vel ſimpliciter vel cum febribus ardentibus & malignis conjuncta, nec non maniæ, rabiei &c. diverſæ ſpecies oriuntur. In hiſce affectibus curandis, quoad indicationem, ab humoribus, ſalibus acidis aut adſtringentibus repletis deſumtam, Lapidoſa vel ſola vel cum aliis proportionate mixta inſignem præſtabunt uſum, dum hanc acrimoniam acidam in ſangvine temperant, immutant, & ad evacuationem per purgantia inſtituendam, præparant. Quæ evacuatio autem locum non habet, ubi ſalia ejusmodi acida ex reſolutione maſſæ ſangvineæ originem ducunt, quippe quæ cum toto ſuo i. e. reliquis ſangvinis partibus potius combinanda quam eliminanda ſunt; quod probe obſervandum in deliriis cum febribus ardentibus & malignis ſupervenientibus. Indicatio vero, à ſpiritibus in motu peccantibus deſumta hujus loci non eſt, quia non per Lapidoſa ſed per alia Medicamenta obtinetur.

§. V.

Functiones, quas cum brutis communes habemus, animales

males dictæ, quorſum pertinent motus & ſenſus externi, pari modo ab hac vitioſa conſtitutione ſangvinis acida diverſimode læduntur, quæ læſiones ſub variis morborum nominibus ab autoribus proponuntur, v. g. ſub nomine ſpaſmi, motuum convulſivorum varii generis &c. quorum cauſa proxima motus ſpirituum progresſivus acceleratus quoad ſpaſmum; quoad motus convulſivos autem eorundem motus confuſus, cauſa antecedens vero acrimonia acida vel adſtringens vel cum pituita mixta. Ex hac indicatione cauſæ antecedentis pariter uſus Lapidoſorum non contemnendus patet. Senſus quod attinet, ſic a.) Olfactus in Coryza fluida &c. læditur, cujus cauſa proxima eſt vitium humorum ſalinorum, in glandulis tunicæ narium pituitariæ ſtagnantium, easdemque ſtimulantium. b.) Viſus Affectus v. gr. puſtulæ, ſugillatio, ophthalmia, epiphora, lemæ &c. pariter ab humoribus acribus magis minusve cum viſcidis mixtis producuntur. c.) Guſtus & d.) Auditus non minus quam reliqui depravantur, dum in priori ſaliva ſalibus acidis repleta Guſtum depravare; ratione Auditus vero eadem acrimonia acida mox otalgiam, mox tinnitum aurium &c. introducere poteſt. e.) Tactus præternaturalis fit in dolore, cujus ſymptomata calor & rubedo ſunt. Cauſa antecedens vero ſalia vel acida vel adſtringentia vel mixta; ad tactum etiam febres referri poſſunt, quarum cauſa antecedens utplurimum acidum quoddam eſt. In hiſce febribus, ut & reliquis recenſitis aliisque ſenſuum externorum affectibus, Medicamenta Lapidoſa, omnibus aliis ſæpe incaſſum tentatis, cæteris paribus, inſignem præſtiterunt uſum.

## §. VI.

Porro functiones vitales, quæ immediate motum cordis, diaphragmatis & reſpirationem concernunt, præternaturales fiunt in Apoplexia: per conſenſum vero difficiles redduntur a flatibus, malo hypochondriaco, & paſſione hyſterica &c. Quorum affectuum cauſam antecedentem conſtituunt humores acres diverſi generis; quod etiam valet in Angina, Pleu-

Pleuritide, Cardiaca &c. Indicationes nunc horum affe-ctuum omnium reſpirationem vel mediate vel immediate im-minuentium, ſatis clare oſtendunt, Lapidoſa in eorum vi-tio humorum emendando maximam curæ partem abſol-vere.

## §. VII.

Functiones naturales, quæ inprimis conſervationi in-dividui inſerviunt, pariter non uno eodemque modo ab hu-moribus ſaburra hac acida ſcatentibus depravantur: v. g. 1.) in ſiti & 2.) fame, quæ non raro ab hiſce ſalibus acrioribus augentur & depravantur; 3) in maſticatione, ob dolorem dentium &c. ab hac cauſa introductum, 4.) in deglutitione ob varios affectus faucium a ſalibus acidis provenientes; 5.) in chylificatione 6.) excretionibus 7.) ſanguificatione in caco-chymia ſic dicta ſcorbutica & quidem acida &c. 8) nutri-tione, dum ab intemperie hac calida & ſicca tabes introdu-citur &c. In quibus affectibus omnibus lapidoſa cum emolu-mento adhiberi poſſunt.

## §. VIII.

Ultimo tandem functiones genitales dictæ, quæ abſo-lute faciunt ad conſervationem ſpeciei, conſiderandæ ſunt & quidem vel quoad functiones genitales ipſas, vel quoad earum effectum in ſexu feminino. *a.*) Functiones genitales ipſæ tam ratione ſexus maſculini quam feminini varie ab hiſ-ce humoribus acidis &c. læduntur v. g. in impotentia ob mem-bri virilis a ſalibus acrioribus & ſpaſmo introductam ſatyria-ſin, priapiſmum &c. ut & ob vitioſam conſtitutionem ſeminis ab acidis obortam, aliisque affectibus congreſſum fœcundum propter has cauſas impedientibus, qui tamen per uſum me-dicamentorum lapidoſorum non raro corrigi & emendari poſ-ſunt. *b.*) Ad functionum genitalium in ſexu feminino effe-ctum quod attinet, & quidem 1.) conceptionem, ſic ea va-rio modo præternaturalis, ob hanc vitioſam ſanguinis con-ſtitutionem fieri poteſt v. g. in ſterilitate &c. 2.) Formatio

 fœtus

fœtus depravatur pro conſtitutione ſeminis utriusque concumbentis nunc magis nunc minus vitioſa, 3.) nutritio & geſtatio vel mediate vel immediate, ex vitioſa propter ſalium acidorum abundantiam, conſtitutione ſanguinis læditur. 4.) Id quod etiam tenendum de partu, ubi ſalia acida nutritionem legitimam fœtus impediendo, partum accelerare, imo non raro excluſionem ejus dolorificam & difficilem introducere valent, 5.) lactatio vel imminuitur vel depravatur ab hiſce ſalibus acidis in ſanguine abundantibus. Ex dictis iterum patet, lapidoſa & in hiſce functionibus læſis, earumque cauſis emendandis, ſuo tempore maximum uſum præſtare.

§. IX.

Et hæc de uſu quoque medicamentorum lapidoſorum dicta ſufficiant. Ubi paucis oſtendere conatus ſum, quomodo in morbis profligandis & curandis, non tam ſecundum eorum varia nomina, aut diverſum partis affectæ ſitum, quam ſecundum eorum cauſas differentes, uſus medicamentorum rationalis atque legitimus eruendus & cum fructu applicandus ſit. Qua ſane methodo plures morborum ſpecies tutius, jucundius, citius & facilius curarentur in majorem Summi Numinis gloriam & Medicinæ honorem, proximique utilitatem. Cui Summo Numini nunc gratias quoque ago maximas pro conceſſa ſua gratia auxiliatrice in hoc opere non ſolum ſuſcipiendo, ſed etiam ad finem perducendo, illudque ſupplex oro, ut laboribus meis ulterius benedicere velit.

F I N I S.

CO-

# COROLLARIA.

I.

*LApidoſa pretioſa non pretioſiores edunt effectus quam minus talia.*

II.

*Quò ſubtiliora eò mitiora, tantumque effectum haut præſtant.*

III.

*Arenæ effectus fundamentum ſuper arena non eſt fundatum.*

IV.

*Lapidoſorum ſimplicior præparatio utilior exiſtit.*

V.

*Lapidoſa vera ſunt ant-acida.*

VI.

*Scorbutique acidi Antidota.*

VII.

*Nonnunquam antifebrilium cardo & apex.*

VIII.

*In omnibus morbis ab acido dependentibus maxime proficua.*

IX.

*In defectu ſpirituum in doſi refracta danda.*

X.

*Pro diverſitate humorum vitioſorum diverſis admiſcenda remediis.*

XI.

*Sæpe purgantium locum occupant.*

XII.

*Et digeſtivorum adinſtar purgantibus commiſcenda.*

XIII.

*Sitim ab acrimonia ſiſtentia.*

XIV.

*In melancholia & deliriis ab acido ſane miraculoſiſſima.*